

Pozdrowienia z Babilonu

Pozdrawia was ta, która jest w Babilonie razem z wami wybrana, oraz Marek, mój syn – 1 Piotra 5:13 (BT)

W końcowych zdaniach swojego pierwszego listu święty Piotr przesyła poganochrześcijańskim braciom nietypowe pozdrowienia – nie wspomina bowiem z imienia ich głównego nadawcy. Również ich lokalizacja jest zastanawiająca – wysłano je z Babilonu. Zapoznajmy się pokrótce z istniejącymi spojrzeniami na ten zapis.

WYBRANA

1. **Żona.** Niektórzy interpretatorzy tego wersetu w owej „wybranej”, *syneklekcie*, widzą żonę Piotra, uczestniczkę wielu z jego wypraw misyjnych (zob. 1 Kor. 9:5, gdzie święty Paweł czyni wzmiankę o żonie Kefasa, znanej z podróży z nim). Dodatkowym argumentem jest tu osoba syna Piotra – Marka, który również dołącza się do tych pozdrowień. Wiele naszych siostr lubi pozostać w cieniu, pragnąc pochwałę za swoją bogobojność i dobre uczynki otrzymać od Pana. Być może z podobnych względów żona Szymona Piotra nie jest nam znana z imienia.
2. **Spółeczność chrześcijańska.** W wielu przekładach Nowego Testamentu (także starożytnych, np. w Vulgacie) tłumacze zadecydowali, że należy zidentyfikować tego nadawcę – „wybraną” – jako zbór. I my dzisiaj określamy Kościół za pomocą rodzaju żeńskiego – społeczność, wspólnota braterska itd. W pierwszym wieku również stosowano formę żeńską dla lokalnej albo mistycznej wspólnoty wierzących. Domyślamy się jej w 2 Liście św. Jana, który adresuje on do „wybranej pani” – Kościoła.

BABILON

1. **Miasto Babilon¹, względnie Babilonia jako kraina (Chaldea).** Od czasów przesiedlenia Izraela za sprawą Nabuchodonozora, Babilonia była największym skupiskiem Żydów na świecie, większym od Aleksandrii czy nawet Palestyny. Izraelici nie opuścili Chaldei w całości ani nawet w większości po edykcji Cyrusa; zaledwie kilkadziesiąt tysięcy repatriantów (ok.

50 000) powróciło w kilku falach do ojczyzny i to o nich opowiada dalsza historia biblijna (było to mniej więcej 5% populacji Żydów).

Przeważająca liczba Izraelitów pozostała w diasporze babilońskiej, nie asymilując się jednak. Wielokrotnie pomagali oni swoim braciom w ojczyźnie.

W Babilonii istniała ogromna szkoła żydowska, odpowiedzialna m.in. za powstanie Talmudu babilońskiego. Społecznością babilońskich Żydów zarządzali egzyrchowie albo exiliarchowie, czyli książęta na wygnaniu, a po czasach nowotestamentalnych – gaonowie (arab. „dostojnicy”), czyli rabini ustanowieni przez arabskich kalifów. Tak zorganizowana diaspora dotrwała aż do czasów średniowiecza, co najmniej do XII wieku po Chrystusie (Wikipedia podaje, że do najazdów mongolskich – XIV wiek). Jednak potomkowie babilońskich Żydów pozostawali na tych terenach przez cały czas i w XX wieku prawie wszyscy przenieśli się do państwa Izrael (IV Alija oraz operacja „Ezdrasz i Nehemiasz”).

1. **Miasto o tej samej nazwie w innym rejonie świata.** Wędrujące ludy, kolonizując nowe tereny, często nadawały założonym osadom nazwy ojczystych miast (dla porównania np. współcześnie w USA jest 15 miejscowości o nazwie Warszawa). W starożytności, w wyniku podbojów macedońskich, a później rzymskich, powstało dla przykładu wiele Aleksandrii i Cezarei. Niektórzy komentatorzy przypuszczają, że święty Piotr był właśnie w takiej kolonii o nazwie Babilon i przesyłał z niej pozdrowienia.
2. **Symboliczny Babilon – Rzym.** Zwolennikami takiego utożsamienia Babilonu są głównie rzymscy katolicy, którzy twierdzą, że św. Piotr przebywał przez pewien czas (25 lat!) w stolicy imperium i poniósł tam męczeńską śmierć. Utrzymuje się, że Piotr był biskupem rzymskiego zboru. Nie ma jednak żadnych dowodów na pobyt apostoła w tym mieście. Istnieje pewna grupa wersetów z Księgi Objawienia, które wskazują na Rzym jako mistyczny Babilon – Obj. 14:8, 18:2,10. Określenie gminy chrześcijańskiej „współ z wami wybrana” służyło według tej koncepcji zatajeniu przed niepowołanymi czytelnikami jej istnienia w cesarskiej stolicy – aby nie narażać braterstwa na prześladowania.

Jeśli wolno mi podzielić się swoim spojrzeniem na tę

kwestię, to myślę, że święty Piotr pozdrawia braci z pogan od Żydów z diaspyry żyjącej w Babilonii, czyli na terenie dzisiejszego Iraku. Z opracowań na temat historii Izraela wiemy, że społeczność babilońska Żydów była większa pod względem liczebności od tej, która znajdowała się w Judei i Galilei, a nawet od Aleksandrii w Egipcie. Jak wspomina święty Paweł, Kefas był apostołem Żydów, dost. „apostołem obrzezanych” (Gal. 2:7-9) – został powołany na naradzie jerozolimskiej do

pracy ewangelicznej wśród swoich rodaków. Bez wątplenia podróżował więc do rozszaniych po różnych krainach skupisk diaspyry żydowskiej, w tym i tego, głosząc im o Jezusie Chrystusie. Być może efektem właśnie jego działalności w Babilonii w latach 62-64 stał się założony tam judeochrześcijański zbór, który zapragnął pozdrowić braci z Galacji, Kapadocji, Bitynii, Pontu i Azji.

Królak Samuel

Miasto Babilon nie zostało zniszczone przez Medów i Persów, istniało do III wieku po Chrystusie; zostało ostatecznie zniszczone dopiero za panowania Sasanidów. Do czasów Aleksandra Macedońskiego (który chciał uczynić je swoją stolicą i tamże umarł – 323 r. p.n.e.) uznawane było za największe miasto świata.